

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษการใช้โปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื้อร่วมกับการใช้ดนตรีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภท ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการโปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื้อร่วมกับการใช้ดนตรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภท

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่ได้รับการใช้โปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ร่วมกับการใช้ดนตรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(N = 20)	
เพศ		
ชาย	10	50
หญิง	10	50
อายุ		
15-25 ปี	6	30
26-35 ปี	7	35
36-45 ปี	5	25
46-59 ปี	2	10
สถานภาพสมรส		
โสด	9	45
คู่	7	35
หม้าย	1	5
หย่า/ร้าง	3	15
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2	10
ประถมศึกษา	8	40
มัธยมศึกษา	6	30
อนุปริญญา	4	20
ปริญญาตรี	0	0

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด 20 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 50 และเพศหญิง ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 35 รองลงมาคืออายุระหว่าง 15-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่เป็นโสด ร้อยละ 45 และมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่ได้รับการใช้โปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื่องร่วมกับการใช้ดนตรี จำแนกตามอาชีพและประเภทดนตรีที่ชอบ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (N = 20)	ร้อยละ
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1	5
รับจ้าง	10	50
ค้าขาย	4	20
เกษตรกรกรรม	5	25
รับราชการ	0	0
ประเภทดนตรีที่ชอบ		
สตริง	4	20
ลูกทุ่ง	15	75
ไทยเดิม	1	5

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 50 รองลงมา มีอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบฟังดนตรีประเภทลูกทุ่ง ร้อยละ 75 รองลงมา คือเพลงสตริง ร้อยละ 20

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อร่วมกับการใช้ดนตรีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภท

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภทรวมทุกด้านและรายด้าน ก่อนและหลังการศึกษา

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อนการศึกษา(n=20)		หลังการศึกษา(n=20)		t
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	
พฤติกรรมรุนแรงทางคำพูด	8.45	0.94	4.75	0.96	14.09*
พฤติกรรมรุนแรงทางกายต่อการทำลายสิ่งของ	6.55	0.94	3.25	0.91	13.65*
พฤติกรรมรุนแรงทางกายต่อผู้อื่น	7.10	1.11	3.45	0.88	14.98*
พฤติกรรมรุนแรงทางกายต่อตนเอง	6.75	1.11	3.1	0.96	16.52*
รวม	28.85	3.18	14.55	2.78	23.05*

*p < .05

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยโรคจิตเภทก่อนและหลังการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวทางคำพูด พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายต่อผู้อื่น พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายต่อการทำลายสิ่งของ และพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายต่อตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการศึกษา

การใช้โปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื้อร่วมกับการใช้ดนตรีในการศึกษาคั้งนี้ นอกจากจะส่งผลให้ผู้ป่วยโรคจิตเภทมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงแล้ว หลังเสร็จสิ้นโปรแกรมผู้ศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยพูดถึงความคิดเห็น ความรู้สึกที่มีต่อการเข้าโปรแกรมและประโยชน์ที่ผู้ป่วยคิดว่าได้รับจากการเข้าโปรแกรมการผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื้อร่วมกับการใช้ดนตรี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ป่วยมีความรู้สึกว่าได้พูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้สึกและความคิดเห็นร่วมกันโดยอิสระ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างบุคลากรและระหว่างผู้ป่วยด้วยกัน จากการที่ผู้ป่วยพูดว่า “เพื่อนในกลุ่มจะมีปัญหาล้ายกับผม” “ผมเคยเห็นหน้าเพื่อนสมาชิกกลุ่มคนนี้ได้หลายครั้ง แต่ไม่กล้าที่จะพูดคุย เพราะไม่คุ้นเคย ไม่กล้าทักทาย” “การมาเข้ากิจกรรมครั้งนี้ทำให้ได้ความสนุกได้ ความเพลิดเพลินผ่อนคลายไม่รู้สึกว่าตนเองถูกจับมาขังอีก” และ “ได้พูดคุยกับเพื่อนๆที่แต่ก่อนเจอกันแต่ก็ไม่กล้าคุย กิจกรรมครั้งนี้ได้ประโยชน์มาก”

2. ทำให้ได้รับความรู้ในการคลายเครียดและมีทักษะในการผ่อนคลายที่เป็นทางหนึ่งที่จะสามารถนำไปทำได้เวลาที่เครียด ผู้ป่วยรายหนึ่งพูดว่า “ได้รับความรู้ ข้อปฏิบัติตัวในการดูแลตนเอง ได้ทักษะในการคลายเครียดดีตั้งแต่ก่อนเวลาที่เครียดปวดศีรษะก็จะไปหาแต่หมอนวนให้เขานวด ให้แต่ตอนนี้ลองทำแบบที่พยาบาลสอนก็คลายเครียดได้ดีเหมือนกันจะได้นำไปทำและฝึกบ่อยๆ”

3. ในกิจกรรมที่ 3 นั้นเรื่องของการฟังเพลงบรรเลงผู้ป่วยหลายรายพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “ทำให้รู้สึกว่าตนเอง ผ่อนคลายสบายๆรู้สึกชอบกับเพลงที่ได้ฟังมันทำให้รู้สึกสงบดี คลายเครียดได้ดีทีเดียวเลยคะ ปกติจะฟังแต่เพลงพวกถูกหุงบางที่ฟังแล้วมันก็ยังเครียดได้เหมือนกันนะคะ และที่สำคัญการได้มาอยู่ที่นี้ก็เหมือนกับชีวิตที่มันขาดอิสรภาพได้มาร่วมกิจกรรมแบบนี้ทำให้รู้สึกว่าตนเองนั้นได้โดยยินดีรู้สึกเป็นอิสระ ผ่อนคลายดีคะอยากให้เพื่อนๆคนอื่นได้มาเข้าร่วมกิจกรรมบ้าง” ซึ่งในความรู้สึกที่ผู้ป่วยได้บอกมานั้นตรงกับสิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ นั่นคือทำให้เกิดสมาธิ ความจำ เบี่ยงเบนความสนใจจากเรื่องราวที่ผู้ป่วยยึดติดอยู่ ลดความเครียดทางอารมณ์ และจิตใจเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยเกิดสมาธิ ความจำ เบี่ยงเบนความสนใจจากเรื่องราวที่ผู้ป่วยยึดติดอยู่ ลดความเครียดทางอารมณ์และจิตใจ สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในกลุ่ม ตลอดจนได้รับการกระตุ้นให้กล้าแสดงออก

4. ในกิจกรรมที่เล่นดนตรีประเภทเครื่องเคาะนั้นครั้งแรกๆผู้ป่วยยังไม่ค่อยกล้าที่จะเคาะและแสดงกิจกรรมบางคนก็บอกว่าไม่เคยเล่นดนตรีจะทำให้กลุ่มเสียแต่พอเริ่มกิจกรรมไปได้สักพักก็กล้าที่จะเล่นมากขึ้นทำตามผู้นำกลุ่มได้ก็รู้สึกสนุกสนานกลุ่มก็เลยดำเนินไปได้ด้วยดี ซึ่งผู้ป่วยที่ร่วมกิจกรรมทั้งชายและหญิงก็ตอบตรงเป็นเสียงเดียวกันว่าสนุกดี กล้าทำมากขึ้นด้วย

5. กิจกรรมของการร้องเพลงผู้ป่วยแสดงความรู้สึกได้ตรงกันว่า “สนุกมาก ได้เพื่อนเยอะมากขึ้นทำให้รู้สึกผ่อนคลายขึ้นเยอะเลยและทำให้มีความรู้สึกที่ดีและอยากที่จะรักษามากขึ้น และรู้สึกกลัวที่จะร้องจะเล่นและก็ให้ออกาสเพื่อนๆ ได้มาร้องบ้างทำให้ได้ยินเสียงอันไพเราะและก็ไม่ไพเราะบ้างแต่มีความหมายในทุกๆ เพลงรู้สึกดี”

6. ในกิจกรรมการร้องนี้เป็นกิจกรรมสุดท้ายที่ผู้ป่วยได้บอกว่า “ดีนะค่ะที่เอามาไว้สุดท้ายนี้เพราะรู้จักกันหมดแล้วก็เลยกลัวที่จะร้องเพราะปกติเป็นคนที่ไม่ร้องแต่ทำที่นี่สนุกดี ดูแล้วเพื่อนๆ เขาก็สนุกและมีความสุขดี รู้สึกผ่อนคลายกับการที่จะต้องถูกบังคับรักษา ดีมากๆ เลย”

โดยรวมแล้วสมาชิกกลุ่มบอกว่า ได้ประโยชน์อย่างมาก ได้พูดคุย มีความรู้ในการดูแลตนเองการผ่อนคลาย ที่สำคัญในเรื่องของการผ่อนคลายคลายเครียดช่วยได้มากเลยสนุกดีและอยากให้มีกิจกรรมแบบนี้อีกต่อไปเรื่อยๆ และอยากให้ผู้ป่วยคนอื่นๆ ได้เข้ามาฟังหรือเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวบ้างจะได้ผ่อนคลาย ไม่รู้สึกเครียดกับการที่จะต้องอยู่รักษาที่นี่ คิดว่ามีประโยชน์สำหรับผู้ป่วยมาก